

PRECIZĂRI ȘI RECOMANDĂRI **ale Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal** **și ale Autorității Naționale pentru Comunicații**

privind asigurarea protecției vieții private a abonaților serviciilor de comunicații electronice în contextul activităților legate de constituirea și punerea la dispoziția publicului a registrelor abonaților și a serviciilor de informații privind abonații

1. Introducere

Autoritatea Națională pentru Comunicații (ANC) este instituția publică care are rolul de a asigura condițiile de exercitare a dreptului de acces la serviciile incluse în sfera serviciului universal din domeniul comunicațiilor electronice, pe întreg teritoriul României. În acest scop, ANC desemnează furnizorii de serviciu universal care să presteze serviciile incluse în sfera serviciului universal.

Printre acestea se numără și punerea la dispoziția utilizatorilor finali cel puțin a unui registru al abonaților, în formă tipărită și/sau electronică, precum și cel puțin a unui serviciu de informații privind abonații, acestea trebuind să includă, în conformitate cu dispozițiile art. 6 din Legea nr. 304/2003 pentru serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile de comunicații electronice, republicată, numerele de telefon și datele cu caracter personal ale tuturor abonaților furnizorilor de servicii de telefonie destinate publicului care doresc acest lucru.

Totodată, într-un cadru mai larg, furnizarea de registre ale abonaților și de servicii de informații privind abonații este o activitate ce poate fi practică pe baze comerciale de către orice persoană, furnizorii de servicii de comunicații electronice care atribuie numere de telefon abonaților având, potrivit art. 23 din Legea nr. 304/2003, obligația de a pune la dispoziție prestatorilor de astfel de activități, la cerere, toate informațiile relevante pentru scopurile activităților respective, conținând abonații care au consimțit să fie incluși în registrele/serviciile de informații în cauză.

Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal (ANSPDCP) este autoritatea publică care asigură și controlează legalitatea prelucrării datelor cu caracter personal, fiind garantul respectării dreptului la viață privată, inclusiv în privința prelucrării datelor cu caracter personal în sectorul comunicațiilor electronice. În acest context, ANSPDCP acordă o importanță majoră asigurării protecției vieții private a abonaților serviciilor de comunicații electronice în cadrul activităților legate de constituirea și punerea la dispoziția publicului a registrelor abonaților și a serviciilor de informații privind abonații.

Potrivit art. 11 din Legea nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice, cu modificările și completările ulterioare, „**Art.11.** – (1) *Persoanele care pun la dispoziția publicului registre ale abonaților în formă scrisă sau electronică sau care furnizează servicii de informații privind abonații au obligația de a informa abonații asupra scopului întocmirii acestor registre în care pot fi incluse datele lor cu caracter personal, precum și asupra oricăror alte posibilități de utilizare, bazate pe*

funcții de căutare integrate registrelor în formă electronică. Informarea este gratuită și se realizează înainte ca abonații să fie incluși în registrele respective.

(2) Persoanele prevăzute la alin. (1) au obligația de a oferi în mod gratuit abonaților următoarele posibilități:

a) de a decide dacă datele lor cu caracter personal, precum și care dintre acestea vor fi sau nu incluse într-un registru public al abonaților;

b) de a verifica, rectifica sau elimina datele lor cu caracter personal incluse într-un registru al abonaților.

(3) Persoanele prevăzute la alin. (1) pot utiliza registrele publice ale abonaților în alt scop decât pentru simpla căutare a datelor de contact, pe baza numelui și, dacă este necesar, a unui număr limitat de alți parametri, numai cu consimțământul expres prealabil al tuturor abonaților ce figurează în aceste registre.

(4) Prevederile alin. (1) și (2) se aplică în mod corespunzător și abonaților persoane juridice în privința includerii datelor care permit identificarea acestora în registrele publice ale abonaților."

Aplicarea cadrului legal în domeniul comunicațiilor electronice și a celui în domeniul protecției datelor cu caracter personal trebuie să asigure un echilibru între următoarele drepturi recunoscute de lege:

a) dreptul abonaților de a fi incluși în registrul abonaților realizat de furnizorul de serviciu universal desemnat în acest sens;

b) dreptul utilizatorilor finali de a avea acces la cel puțin un serviciu de informații privind abonații care să includă abonații tuturor furnizorilor de servicii de telefonie destinate publicului;

c) dreptul furnizorilor de servicii de informații privind abonații și registre ale abonaților de a avea acces în condiții echitabile, obiective, orientate către costuri și nediscriminatorii la informațiile relevante cu privire la abonați deținute de furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului, informații care să le permită oferirea către public a serviciilor de informații privind abonații și a registrelor abonaților;

d) dreptul la viață privată și protecția datelor cu caracter personal ale abonaților, care trebuie protejate în cadrul activităților legate de punerea la dispoziție a registrelor abonaților și a serviciilor de informații privind abonații.

Pentru a asigura echilibrul necesar între aceste drepturi, ANSPDCP și ANC consideră necesară elaborarea unor precizări și recomandări cu privire la aplicarea normelor legale incidente în domeniu, astfel încât atât furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului, cât și furnizorii de servicii de informații privind abonații ori de registre ale abonaților să fie informați în mod complet cu privire la procedurile legale ce trebuie respectate pentru a asigura respectarea drepturilor abonaților. Totodată, existența unei interpretări clare a cadrului de reglementare poate preveni apariția unor situații în care furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului utilizează normele din domeniul protecției datelor cu caracter personal pentru a restricționa sau a obstrucționa în mod nejustificat accesul garantat prin lege furnizorilor de servicii de informații privind abonații și registre ale abonaților la informațiile relevante privind proprii abonați.

2. Informarea abonaților în contextul constituirii și punerii la dispoziția publicului a registrelor abonaților și a serviciilor de informații privind abonații

ATENȚIE!

Precizările de mai jos se referă la realizarea registrelor abonaților și a serviciilor de informații privind abonații care permit în mod exclusiv căutarea numerelor de telefon și de fax ale abonaților pe baza următorilor parametri:

a) numele și prenumele abonatului persoană fizică sau denumirea abonatului persoană juridică (a filialei sau a sucursalei abonatului persoană juridică);

b) domiciliul abonatului persoană fizică sau sediul abonatului persoană juridică, doar pe baza următoarelor date:

1. strada;
2. numărul străzii;
3. localitatea: satul, orașul, municipiul;
4. unitatea administrativ teritorială de bază: comuna sau orașul;
5. sectorul;
6. județul.

Prin urmare, datele cu caracter personal incluse în registrul public al abonaților vor cuprinde doar informațiile prevăzute la lit. a) și b) de mai sus, împreună cu numerele de telefon și de fax ale abonatului respectiv.

Dacă furnizorii de registre ale abonaților sau de servicii de informații privind abonații intenționează să includă date suplimentare față de cele de mai sus sau să furnizeze servicii suplimentare, precum furnizarea și a informațiilor în legătură cu profesia sau domeniul de activitate al abonatului, serviciile de căutare inversă în baza de date etc., este necesar ca aceștia să informeze în mod corespunzător abonații și să obțină acordul expres al acestora în acest sens. În acest caz, informarea și obținerea acordului se poate realiza fie de către furnizorii de servicii de comunicații electronice care atribuie numere de telefon abonaților, pentru proprii abonați, la cererea expresă a furnizorilor de registre ale abonaților sau de servicii de informații privind abonații, fie chiar de către acești din urmă furnizori, însă numai după ce au obținut, în condițiile legii, informațiile relevante de la furnizorii de servicii de comunicații electronice care atribuie numere de telefon abonaților și numai în ceea ce privește abonații incluși în respectivele baze de date (care și-au dat acordul în legătură cu includerea setului minim de date cu caracter personal în registrul abonaților).

2.1. Cine sunt cei care trebuie informați

Potrivit art. 11 alin. (1) din Legea nr. 506/2004, dispozițiile acestui articol obligă la informarea abonaților. Conform Ordonanței Guvernului nr. 34/2002 privind accesul la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 527/2002, cu modificările și completările ulterioare, „*abonatul*” este persoana fizică sau juridică care a încheiat un contract cu un furnizor de servicii de comunicații electronice destinate publicului. Potrivit considerentului (13) din Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind procesarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice), „*Relația contractuală dintre un abonat și un furnizor de servicii poate presupune o plată periodică sau o singură plată pentru serviciul furnizat sau care urmează a fi furnizat. Cartelele preplătite sunt considerate de asemenea un contract.*”

De asemenea, potrivit art. 6 alin. (3) din Legea nr. 304/2003, „*Registrul abonaților prevăzut la alin. (1) și serviciul de informații privind abonații prevăzut la alin. (2) vor conține informații cu privire la numerele de telefon și datele cu caracter personal ale tuturor abonaților serviciilor de telefonie destinate publicului, cu respectarea prevederilor art. 11 din legea nr. 506/2004, cu completările ulterioare.*” Decizia președintelui ANRC nr. 1.074/2004 privind implementarea serviciului universal în sectorul comunicații electronice, cu modificările și completările ulterioare, stabilește că furnizorii de serviciu universal vor include în bazele de date atât abonații serviciilor de telefonie destinate publicului furnizate la puncte fixe, cât și abonații care beneficiază de servicii furnizate la puncte mobile, indiferent dacă plata serviciilor se realizează în avans sau ulterior furnizării serviciilor.

În conformitate cu dispozițiile art. 11 alin. (4) din Legea nr. 506/2004, prevederile acestui articol referitoare la informarea abonaților se aplică și abonaților persoane juridice.

Prin urmare, considerăm că procedurile pentru includerea abonaților în registrul public trebuie respectate indiferent dacă aceștia sunt persoane fizice sau persoane juridice, și indiferent dacă beneficiază de servicii preplătite sau post-plătite.

Totodată, subliniem că dreptul de a fi informat și de a decide cu privire la includerea datelor cu caracter personal într-un registru al abonaților/serviciu de informații privind abonații aparține numai abonatului, adică titularului contractului de furnizare a serviciilor, indiferent dacă acesta utilizează sau nu în mod direct și nemijlocit respectivul serviciu. Dreptul de a fi inclus în registrul abonaților este asigurat tot abonatului, ale cărui date cu caracter personal vor figura în acest registru, iar nu utilizatorului respectivului serviciu. În cazul serviciilor de telefonie preplătite (în special în cazul serviciilor de telefonie furnizate la puncte mobile, pe bază de cartele preplătite), dreptul de a fi inclus în registrul abonaților implică în mod natural identificarea abonatului, în măsura în care acesta își manifestă voința de a fi inclus într-un registru public.

2.2. Conținutul și momentul informării

Înainte de a fi incluși într-un registru al abonaților, abonații trebuie informați cu privire la:

- a) identitatea furnizorului de servicii de comunicații electronice destinate publicului;
- b) scopul întocmirii registrului abonaților, precum și orice alte posibilități de utilizare a acestora, bazate pe funcții de căutare integrate registrelor în formă electronică;
- c) dacă este cazul, posibilitatea ca datele să fie transmise unei/unor terțe părți – de exemplu, către un (alt) furnizor de registre ale abonaților –, cu indicarea acestor terțe părți sau a categoriilor de posibile terțe părți către care se pot transmite datele în cauză.

Totodată, abonaților trebuie să li se ofere posibilitatea de a decide dacă datele lor cu caracter personal, și care anume, vor fi incluse într-un registru public al abonaților.

De asemenea, abonaților trebuie să li se ofere în orice moment posibilitatea de a verifica, rectifica sau elimina datele lor cu caracter personal din registre, precizându-se și modalitatea în care pot fi realizate aceste operațiuni.

Aceste reguli se aplică în mod identic și pentru serviciile de informații privind abonații.

2.3. Condițiile în care se realizează informarea

Abonații trebuie informați în mod individual, gratuit și în scris (prin intermediul facturilor, al unor pliante, broșuri, etc.).

Informarea abonaților poate fi realizată în cele mai bune condiții de către furnizorii de servicii de comunicații electronice care atribuie numere de telefon abonaților, atât în ceea ce privește includerea abonaților în registrul/serviciul de informații propriu, precum și în ceea ce privește includerea acestora în registrele/serviciile de informații puse la dispoziție de alți furnizori. Astfel, furnizorul unui registru al abonaților sau al unui serviciu de informații privind abonații poate sau nu să aibă și calitatea de furnizor al serviciului de comunicații electronice al cărui abonați figurează în registrul/serviciul de informații respectiv. În cazul în care între abonat și furnizorul registrului abonaților/serviciului de informații privind abonații nu există o relație contractuală directă, informarea abonatului de către acesta din urmă este extrem de dificilă, fiind chiar imposibilă la momentul includerii inițiale în registru, în condițiile în care furnizorul registrului/serviciului de informații nu deține informațiile și mijloacele necesare pentru a putea contacta în mod eficient abonatul.

Informarea abonaților se poate realiza o singură dată pentru includerea datelor cu caracter personal în mai multe sau chiar în toate registrele abonaților/serviciile de informații privind abonații, cu condiția efectuării unor mențiuni în acest sens în cuprinsul informării și în măsura în care scopul întocmirii registrelor și posibilitățile de utilizare sunt similare.

Abonaților trebuie, de asemenea, să li se ofere posibilitatea de a-și verifica, rectifica sau elimina datele cu caracter personal din anumite sau din toate registrele abonaților/serviciile de informații privind abonații puse la dispoziția publicului, așa cum s-a arătat mai sus, precum și posibilitatea de a-și introduce datele la un moment ulterior. Aceste drepturi pot fi exercitate atât prin intermediul furnizorilor de servicii de comunicații electronice care atribuie numere de telefon abonaților, cât și prin contactarea directă de către abonat a furnizorilor de registre ale abonaților sau de servicii de informații privind abonații.

Dacă serviciul de informații privind abonații sau registrul abonaților este oferit de o altă persoană decât furnizorul de servicii de comunicații electronice destinate publicului, această persoană va informa, cu caracter general, abonații incluși în aceste servicii sau registre cu privire la faptul că prelucrează anumite date. Informarea se va realiza în acest caz de către persoana în cauză prin intermediul propriei pagini de internet, prin afișare la punctele de lucru etc., fără a fi necesară informarea individuală a abonaților.

2.4. Modalitățile de obținere a consimțământului abonaților

Așa cum precizam mai sus, informarea se poate realiza prin intermediul facturilor lunare, al unor pliante ce pot fi transmise odată cu facturile, etc. Obținerea consimțământului abonaților se poate obține concomitent cu informarea acestora în conformitate cu pct. 2.2., sau ulterior acesteia.

Cele două sisteme consacrate pentru obținerea consimțământului abonaților sunt metoda „opt-in” și metoda „opt-out”. De regulă, în majoritatea statelor membre ale Uniunii Europene, în cazul abonaților serviciilor de telefonie destinate publicului furnizate la puncte fixe s-a aplicat sistemul „opt-out”, iar în cazul abonaților serviciilor de telefonie destinate publicului furnizate la puncte mobile, în special pentru serviciile preplătite, a fost utilizat sistemul „opt-in”. Indiferent de sistemul utilizat, acesta trebuie să asigure posibilitatea abonaților de a-și exercita în cunoștință de cauză dreptul de a alege dacă să fie incluși sau nu în serviciul de informații privind abonații sau în registrul abonaților.

a) **În cazul aplicării sistemului „opt-in”, abonații sunt întrebați dacă doresc ca datele lor de identificare, precum și care dintre acestea, să fie incluse în registre publice ale abonaților.** Este recomandabil ca abonaților să li se indice tipurile de date care pot fi incluse.

Așa cum precizam mai sus, există un set de parametri (date cu caracter personal) care asigură funcțiile de căutare în registrul abonaților și serviciul de informații privind abonații. În legătură cu datele în cauză, abonații își pot exercita dreptul de a stabili care dintre acestea să fie publicate, de a le verifica sau de a le rectifica. Cu toate acestea, eliminarea anumitor categorii de date (precum informațiile privind strada, localitatea, județul) pot determina imposibilitatea utilizării respectivei înregistrări pentru funcții de căutare. Prin urmare, eliminarea anumitor date cu caracter personal poate fi asimilată cu decizia respectivului abonat de a nu figura în registrul public al abonaților.

În cazul aplicării sistemului „opt-in”, furnizorii de servicii de comunicații electronice care atribuie numere de telefon abonaților vor stabili un termen în vederea comunicării acordului abonaților. La expirarea perioadei respective, furnizorii de servicii de comunicații electronice care atribuie numere de telefon abonaților vor include în baza de date proprie doar abonații care și-au exprimat expres acordul pentru includerea lor în registrele publice ale abonaților. În cazul în care abonatul și-a exprimat acordul pentru includerea doar a anumitor date de identificare în registrele publice ale abonaților, respectivele registre vor cuprinde doar informațiile indicate de abonat în vederea publicării, asigurându-se în același timp funcționalitatea înregistrării respective.

Se recomandă ca în cazul serviciilor de telefonie destinate publicului la puncte mobile să fie utilizată metoda „opt-in” pentru obținerea consimțământului abonaților.

b) **În cazul aplicării sistemului „opt-out”, abonații sunt informați că anumite date cu caracter personal ale acestora (care sunt expres menționate) vor fi incluse în registrele publice ale abonaților, în lipsa exprimării voinței contrare a respectivilor abonați.**

Abonații vor avea dreptul de a refuza includerea datelor lor în registrele publice ale abonaților (sau a anumitor date, cu precizările de mai sus referitoare la funcționalitatea înregistrărilor) prin transmiterea acestui refuz într-un anumit termen, stabilit de furnizorul de servicii de comunicații electronice și comunicat abonatului în mod corespunzător. După expirarea respectivului termen, furnizorii de servicii de comunicații electronice care atribuie numere de telefon abonaților vor include în baza de date proprie doar abonații care nu și-au exprimat în mod expres dezacordul de a fi incluși în registrele publice ale abonaților.

Termenul pentru comunicarea refuzului abonaților trebuie să fie suficient de larg astfel încât să asigure posibilitatea abonaților de a analiza informațiile privind condițiile în care se realizează includerea datelor cu caracter personal în registrele publice ale abonaților, să permită luarea unei decizii de către abonat și comunicarea acesteia, precum și să asigure primirea de către furnizorul de servicii de comunicații electronice care atribuie numere de telefon abonaților a refuzului abonatului.

În acest sens, recomandăm ca, atât în cazul sistemului „opt-in”, cât și în cazul sistemului „opt-out”, acest termen să nu fie mai scurt de **30 de zile** de la data transmiterii de către furnizorii de servicii de comunicații electronice care atribuie numere de telefon abonaților a informațiilor privind condițiile în care se realizează includerea datelor cu caracter personal în registrele publice ale abonaților.

Furnizorii de servicii de comunicații electronice care atribuie numere de telefon abonaților vor avea în vedere la realizarea sau, dacă acest lucru nu mai este posibil, la actualizarea respectivelor baze de date și acordul, respectiv dezacordul privind includerea în registrele publice ale abonaților, transmise de abonați după expirarea termenului inițial de exprimare a acordului sau dezacordului acestora.

Considerentele de mai sus sunt aplicabile, în principal, în cazul abonaților care au încheiat contracte de furnizare a serviciilor de comunicații electronice anterior constituirii bazelor de date pentru furnizarea de registre ale abonaților sau de servicii de informații privind abonații. În cazul persoanelor care încheie contracte de furnizare a serviciilor de comunicații electronice după momentul constituirii acestor baze de date, recomandăm ca toate informațiile prevăzute la pct. 2.2 să fie furnizate în mod complet corect și complet la momentul încheierii contractului, atât de către furnizorii de servicii de telefonie la puncte fixe, cât și de către furnizorii de servicii de telefonie la puncte mobile, astfel încât abonatul să-și poată exprima voința în acel moment cu privire la includerea sau nu a datelor personale în registrul public al abonaților.

3. Utilizarea datelor cu caracter personal ale abonaților

Prelucrarea datelor cu caracter personal de către furnizorii de servicii de comunicații electronice care atribuie numere de telefon abonaților, furnizorii de serviciu universal, precum și de către alți furnizori de servicii de informații privind abonații și de registre ale abonaților se va realiza cu respectarea dispozițiilor Legii nr. 506/2004, care se completează cu dispozițiile Legii nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, cu modificările și completările ulterioare.

Punerea la dispoziția furnizorilor de serviciu universal a bazelor de date prevăzute la art. 16^a alin. (2) din Decizia președintelui ANRC nr. 1.074/2004, cuprinzând informațiile relevante ale acelor abonați care și-au exprimat acordul, respectiv care nu și-au exprimat dezacordul, în ceea ce privește includerea acestora în registrele publice ale abonaților, se va realiza în condițiile art. 16^a și art. 16^b din același act normativ. Furnizorii de serviciu universal vor integra informațiile din bazele de date individuale ale diferiților furnizori de servicii de telefonie destinate publicului care atribuie numere de telefon abonaților, într-o bază de date completă, care va cuprinde

numerele de telefon și anumite date de identificare ale tuturor abonaților serviciilor de telefonie destinate publicului. Respectiva bază de date completă va fi utilizată pentru furnizarea unui registru public al abonaților pe o pagină de internet și, eventual, în formă tipărită, respectiv pentru furnizarea serviciului de informații privind abonații, cu respectarea condițiilor prevăzute la art. 16³ alin. (2)-(5) din Decizia președintelui ANRC nr. 1.074/2004.

Punerea la dispoziția furnizorilor de servicii de informații privind abonații și a furnizorilor de registre publice ale abonaților a informațiilor relevante, cuprinse în bazele de date, în formatul și cu conținutul prevăzute la art. 16⁵ alin. (2) din Decizia președintelui ANRC nr. 1.074/2004, se va realiza în conformitate cu principiul nediscriminării prevăzut la art. 23 alin. (2) din Legea nr. 304/2003, în condiții similare cu cele oferite furnizorilor de serviciu universal. Aplicarea principiului nediscriminării se va realiza cu privire la modalitatea și termenele de transmitere a bazelor de date, în măsura în care informațiile relevante solicitate și condițiile asociate transmiterii acestora sunt similare cu cele aplicate de furnizorul de serviciu universal.

PREȘEDINTELE
Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal,
Georgeta BASARABESCU

PREȘEDINTELE
Autorității Naționale pentru Comunicații,
Dorin-Liviu NISTORAN